

การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ตำบลนานกกก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

อังกาบ บุญสูง

หลักสูตรเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

E-mail: tamthai_wisdom@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาความต้องการและความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภค ผู้จำหน่าย และผู้ผลิต ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น และ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ให้สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิต ซึ่งตรงกับความต้องการของตลาดเป้าหมายของกลุ่มผู้ผลิต ที่เป็นเอกลักษณ์และสอดคล้องกับการใช้งานตามแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์อย่างยั่งยืน เป็นการขยายตลาด เพิ่มทางเลือกใหม่ให้กับผู้บริโภคและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ ตำบลนานกกก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ให้ได้มากขึ้นไม่น้อยกว่า 25% จากการศึกษาความต้องการของท้องตลาด พบว่า ผู้จำหน่ายและผู้บริโภคมีความต้องการผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ 3 ประเภท คือ 1. ประเภทภาชนะใส่ของ 2. ประเภทของตกแต่งบ้าน 3. ประเภทเฟอร์นิเจอร์ เมื่อทราบความต้องการของผู้จำหน่ายและผู้บริโภคแล้ว จึงทำการออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่แล้วนำไปสอบถามความคิดเห็นด้านรูปแบบของผู้บริโภค ผู้จำหน่าย และกลุ่มผู้ผลิต จากนั้นจึงนำแบบที่ได้จากการคัดเลือก มาทำการเขียนแบบการผลิต ทดลองทำต้นแบบ และนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับกลุ่มผู้ผลิตตำบลนานกกก เมื่อได้ต้นแบบที่เหมาะสมจึงนำไปเก็บข้อมูลสอบถามความพึงพอใจจากกลุ่มผู้บริโภคและผู้จำหน่ายในด้าน รูปแบบของผลิตภัณฑ์, สีสีนของผลิตภัณฑ์, ความสะดวกสบายในการใช้งาน, ขนาด/รูปร่าง/รูปทรง, ประโยชน์ใช้สอย, วัสดุที่ใช้, ความปลอดภัยในการใช้งาน, และการเคลื่อนย้ายขนส่ง จากข้อมูลที่ได้เมื่อสรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในภาพรวมทั้งหมด พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับที่ ดีมาก ($\bar{X}=4.38$) ซึ่งในการออกแบบและพัฒนาแบบครั้งนี้สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ ตำบลนานกกก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จากทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น 75%

คำสำคัญ : การออกแบบผลิตภัณฑ์, เครื่องจักสานไม้ไผ่, ตำบลนานกกก

The Development of Woven Bamboo Products from NaNokKok District, LapLae District, Uttaradit Province

Aungkab Boonsung

Product Design Technology, Faculty of Industrial Technology, Uttaradit Rajabhat University.

E-mail: tamthai_wisdom@hotmail.com

Abstract

This research purpose is to 1) find the needs and the satisfaction of consumers, suppliers and manufacturers toward the designed products and 2) develop woven bamboo products which compatible with the potential of the manufacturers. The developed products must meet the needs of the marketing target. The products were developed with a sustainable idea in mind, thus, the products contain its uniqueness and functionality. Consequently, the developed products help the market to be expanded and create more options for customers. The value of the woven bamboo products from NaNokKok district, LapLae district, Uttaradit province are also increased by at least 25 percent. The study of the market needs shows that the suppliers and the consumers demand 3 types of woven bamboo products, which is container products, home decorating products, and furniture. After the demands were investigated, the design of woven bamboo products was created and then evaluated by consumers, suppliers, and manufacturers to find their satisfaction. Some of the design products were selected to be used for production planning. The prototype of the selected design was produced, and the knowledge of the production was then transferred to the manufacturers of NaNokKok district. A questionnaire to find the satisfaction of the prototype was created, and then evaluated by consumers and suppliers in the aspects of product characteristic, color, ease of use, size, shape, functionality, material, safety, and mobility. The result shows a very good overall satisfaction ($\bar{X} = 4.38$). Furthermore, this design and development also help the woven bamboo products from NaNokKok district, LapLae district, Uttaradit province to increase its product value domestically and internationally by 75 percent.

Keywords : Product Design, Woven Bamboo Products, NaNokKok District.

1. บทนำ

ตำบลนานกกกอยู่ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นพื้นที่ปลูกผลไม้ที่สำคัญของอำเภอลับแลและจังหวัดอุตรดิตถ์ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักคือ การทำนา ทำสวน ทำไร่ เป็นต้น นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์อุทกภัยน้ำท่วมโคลนถล่มจังหวัดอุตรดิตถ์ ในปี พ.ศ. 2549 ส่งผลเสียหายอย่างหนักให้กับพื้นที่ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่างๆ จึงทำให้ประชาชนไม่มีรายได้หลักไว้เลี้ยงชีพ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าไปช่วยเหลือในด้านการส่งเสริมอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่และได้จัดตั้งกลุ่มต่างๆขึ้น เช่น กลุ่มอาชีพผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มอาชีพจักสานไม้ไผ่ เป็นต้น แต่การดำเนินการยังประสบปัญหาที่เป็นผลให้การทำงานของกลุ่มอาชีพไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ผลจากการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อค้นหาโจทย์วิจัยเพื่อพัฒนาในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าปัญหาตัวแทนชาวบ้านในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ตำบลนานกกก คือ กลุ่มได้ดำเนินการผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ่ประเภทเชิงขนาดใหญ่สำหรับใส่ผลไม้และพืชผลทางเกษตรแต่เพียงอย่างเดียว ทำให้กลุ่มขาดความหลากหลายในรูปแบบผลิตภัณฑ์จึงทำให้ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่กลุ่มผลิตขึ้นมาไม่ได้มาตรฐานและไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาดเท่าที่ควร ในการพัฒนาเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ จะต้องพัฒนาตั้งแต่ วัตถุดิบคุณภาพ รูปแบบ เทคนิค กรรมวิธีการผลิต การรวมกลุ่ม การประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนอย่างจริงจัง ซึ่งได้มีการจัดกิจกรรมและพัฒนาในรูปแบบของเครื่องจักสานไม้ไผ่ ได้แก่ พัฒนารูปแบบ โครงสร้างต้นแบบของผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รูปแบบที่แปลกใหม่สะดุดตา ลูกค้า (OTOP) ด้วย และสินค้ามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่วนสินค้าประเภทเครื่องจักสานไม้ไผ่ ปัจจุบันยังมีรูปแบบที่ออกแบบออกมาเพื่อใช้กับงาน ยังไม่มีการพัฒนาเครื่องจัก

สานไม้ไผ่ ในการนำมาออกแบบ ดัดแปลง รูปร่าง รูปทรง ให้ทันสมัยเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค

จากข้อจำกัดที่กล่าวไว้ข้างต้น การพัฒนาเครื่องจักสานไม้ไผ่จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทำให้เกิดแนวคิดในการออกแบบและพัฒนาในรูปแบบและส่งผลให้ผลผลิตมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น สินค้ามีความหลากหลายมีการพัฒนาตรงตามความต้องการของผู้บริโภค จากการสำรวจทัศนคติของผู้บริโภคในปัจจุบัน จะคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ในการเลือกซื้อสินค้าของเรา ผู้วิจัยจึงมีความคิดในการออกแบบและพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ โดยนำวัสดุต่างชนิดกับไม้ไผ่มาออกแบบพัฒนาร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาข้างต้นที่กล่าวมา และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่ชอบงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสาน อีกทั้งยังส่งผลต่อกลุ่มผู้ผลิตในด้านการเพิ่มรายได้ ทำให้ผู้จำหน่ายมีตัวเลือกสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่นในการจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้นขยายผลสู่กว้างระดับชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัด มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างแต่คงคุณค่าเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่เพราะถ้าหากปัญหาทั้งหมดไม่ได้รับการแก้ไขผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ตำบลนานกกกอาจแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมอุตสาหกรรมประเภทเครื่องจักสานเดียวกันค่อนข้างยากในเมื่อไม่มีจุดขายและการตลาดไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง ก็ไม่มีการผลิต อันจะนำไปสู่การไร้ซึ่งอาชีพจักสานไม้ไผ่และรายได้ของชุมชนในที่สุด ดังนั้นการนำวัสดุอื่น หรือการคิดค้นออกแบบประยุกต์ร่วมกับวัสดุต่างชนิดกันพัฒนาควบคู่ไปกับการเรียนรู้รูปแบบการใช้งานที่เหมาะสม จะทำให้เกิดมูลค่าและความงาม มีผลต่อส่งเสริมการขาย รวมไปถึงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้น อันจะนำไปสู่กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

2. กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษารูปแบบเพื่อการประยุกต์และพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ดำเนินการตามแนวคิด

2.1 การออกแบบผลิตภัณฑ์ ได้ใช้หลักการของอุดมศักดิ์ สาริบุตร (2550 :18-19) กล่าวไว้ 12 ข้อ แต่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิด 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 หน้าที่ใช้สอย (FUNCTION) มีประโยชน์และสามารถบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้

2.1.2 ความปลอดภัย (SAFETY) ทนทาน แข็งแรง ต่อการใช้งาน

2.1.3 ความสวยงาม (BEAUTYFIL) บ่งบอกถึงเรื่องราว/ตำนาน/เอกลักษณ์และภูมิปัญญาผ้าทอมือของบรรพบุรุษในชุมชนแหล่งผลิต

2.1.4 วัสดุ (MATERIALS) ปลอดภัยไม่เป็นอันตรายต่ออวัยวะของผู้ใช้ ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม ราคาไม่สูง หาได้ง่ายในท้องที่หรือในประเทศ

2.1.5 การผลิต (PRODUCTION) ง่าย เร็ว ประหยัด

2.2 ในด้านการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ ได้ใช้หลักการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ ให้ทันสมัยของ วรณี สหสมโชค (2549 : 15-16) ที่ได้กล่าวไว้ 16 ข้อ แต่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการ 7 ข้อ ดังนี้

2.2.1 สามารถใช้ได้จริงๆ ตรงความจำเป็น ในชีวิตประจำวันของปัจจุบัน

2.2.2 เกิดประโยชน์ในด้านความก้าวหน้าทางศิลปะ และประโยชน์ใช้สอยไปพร้อมๆ กัน

2.2.3 มีการใช้วัสดุใหม่ หรือวัสดุรีไซเคิล เทคนิคใหม่ มีการพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าที่เคยเห็นอยู่ตามปกติ สามารถใช้วัสดุที่เหมาะสม

2.2.4 มีความแข็งแรงทนทานโดยเลือกใช้โครงสร้างให้เหมาะสมคำนึงถึงความปลอดภัยขณะใช้งาน

2.2.5 มีความสะดวกสบายในการใช้งาน คำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมกับการใช้งานขนาด และขีดจำกัดของผู้ใช้

2.2.6 ต้องออกแบบให้ผลิตภัณฑ์มีรูปร่าง ขนาด สี สีสันสวยงามน่าใช้

2.2.7 มีราคาพอสมควร นักออกแบบที่ดีต้องรู้จักกำหนดการใช้วัสดุให้ถูกต้อง รวมถึงกรรมวิธีการผลิตที่เหมาะสม ผลิตได้ง่าย สะดวก ทั้งยังรวมไปถึงราคาของงาน

นั้นให้มีราคาเหมาะสมกับวัสดุ และสมควรตามความต้องการของมนุษย์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล โดยกำหนดแหล่งที่มาของข้อมูลในการทำโครงการเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบเครื่องจักสานไม้ไผ่

3.1.1 แหล่งข้อมูลด้านเอกสาร ค้นคว้าเอกสารตำราจากหน่วยงาน วิทยาลัย และเอกสารข้อมูลจากหนังสือที่เกี่ยวข้อง

- สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- ห้องสมุด คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

3.1.2 แหล่งข้อมูลด้านการสำรวจ

- สำรวจจากกลุ่มผู้บริโภค ที่นิยมซื้อผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรม เฟอร์นิเจอร์ และของตกแต่งบ้านในจังหวัดอุตรดิตถ์ จากการใช้แบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง

3.1.3 แหล่งข้อมูลจากการลงพื้นที่ตำบลนานกกก เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะของไม้ไผ่ในพื้นที่และดูผลิตภัณฑ์ของตำบลนานกกกเพื่อที่จะนำไปศึกษาความแตกต่างของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด



รูปที่ 1 ศึกษาปัญหาโดยอาจารย์นักศึกษาและกลุ่มผู้ผลิต ร่วมกันศึกษาปัญหาผลิตภัณฑ์

3.1.4 แหล่งข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่อง

จักสานไม้ไผ่ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริโภคที่นิยมซื้อผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรม เฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้านในจังหวัดอุดรดิตถ์ จากผู้เข้าใช้บริการร้านจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ ร้านกีฟช็อปและของตกแต่งบ้าน ในจังหวัดอุดรดิตถ์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทำโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่จังหวัดอุดรดิตถ์ มีดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามความต้องการ เพื่อหาผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมในการนำมาทำผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ โดยทำการสอบถามผู้บริโภคที่นิยมซื้อผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรม เฟอร์นิเจอร์ และของตกแต่งบ้าน ในจังหวัดอุดรดิตถ์



รูปที่ 2 การสอบถามความต้องการโดยใช้แบบสอบถามร้านเพ้นเพส

3.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับการนำไม้ไผ่มาใช้ เพื่อหา รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่



รูปที่ 3 การหาความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามที่ร้านทองไพจิตรเฟอร์นิเจอร์

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับการนำไม้ไผ่มาใช้เพื่อหาความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานที่ทำการออกแบบและพัฒนาขึ้น



รูปที่ 4 หาความพึงพอใจจากจุดจำหน่ายของฝาก

3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ศึกษาความต้องการของผู้บริโภคโดยรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มแบบมีเงื่อนไข คือ ผู้บริโภคที่มาเลือกซื้อสินค้าตามร้านกีฟช็อป ร้านเฟอร์นิเจอร์ และของตกแต่งบ้านในจังหวัดอุดรดิตถ์

3.3.2 วิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคแล้วนำเสนอต่อกลุ่มผู้ผลิตการให้ทราบ แล้วทำการสรุปหัวข้อสินค้าแปรรูปที่จะทำการออกแบบ

3.3.3 ศึกษาทางด้านโครงสร้าง ประโยชน์ใช้สอยและการผลิตชิ้นงานประกอบในผลิตภัณฑ์ต่างๆของกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้บริโภค และทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัย

3.3.4 สรุปข้อมูลแล้วทำการออกแบบ เพื่อเป็นตัวกำหนดรูปแบบและ Function การใช้งาน

3.3.5 นำแบบร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการสรุปแบบให้แก่กลุ่มผู้ผลิต

3.3.6 วิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคแล้วนำเสนอต่อกลุ่มผู้ผลิตการให้ทราบ แล้วทำการสรุปหัวข้อสินค้าแปรรูปที่จะทำการออกแบบ

3.3.7 นำแบบที่ทำการสรุปมาทำการเขียนแบบเพื่อการผลิต แล้วทดลองทำการผลิตตามแบบ โดยเพิ่มวัสดุร่วม

ตกแต่งต้นแบบที่ทำการผลิตด้วย คุปปัญหาที่เกิดในการผลิต พร้อมทั้งปรับแก้ไขแบบเพื่อลดปัญหา



รูปที่ 5 การลงพื้นที่ตัดไม้ไผ่ที่ตำบลนานกกกมาทำเป็นแบบทดลองเครื่องจักสานไม้ไผ่

3.3.8 เมื่อได้ต้นแบบแล้วจึงนำไปทดสอบหาความพึงพอใจจากกลุ่มผู้บริโภคตัวอย่าง แล้วทำการวิเคราะห์สรุปผลที่ได้ พร้อมทั้งแนวทางเสนอแนะเพิ่มเติม

3.3.9 ลงพื้นที่เพื่อนำต้นแบบที่ทดลองทำไปเป็นแบบแก่กลุ่มผู้ผลิตและติดตามผล



รูปที่ 6 เสนอแบบร่างต่อผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ผลิต



รูปที่ 7 เสนอแบบร่างต่อผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ผลิต

3.3.10 นำเสนอผลงานการทำวิจัยทั้งหมด



รูปที่ 8 การลงพื้นที่นำเสนองานคืนสู่ชุมชนตำบลนานกกก

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 นำข้อมูลที่ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ นำผลที่ได้จากข้อมูลการสำรวจมาแปรผล

3.4.2 สำรวจความต้องการของผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับการนำไม้ไผ่มาใช้ต่อกลุ่มผู้บริโภค พร้อมทั้งตรวจสอบจำนวนความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับมาแปรผล เพื่อสรุปข้อมูล โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ

3.4.3 สำรวจแบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับการนำไม้ไผ่มาใช้ พร้อมทั้งตรวจสอบจำนวนความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับมาแปรผลเพื่อสรุปข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ

3.4.4 ทำการสำรวจความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ที่ทำการออกแบบและพัฒนา รูปแบบของเครื่องจักสานไม้ไผ่ขึ้น พร้อมทั้งตรวจสอบจำนวนความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับมาแปรผลเพื่อสรุปข้อมูลต่าง ๆ โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มากที่สุด

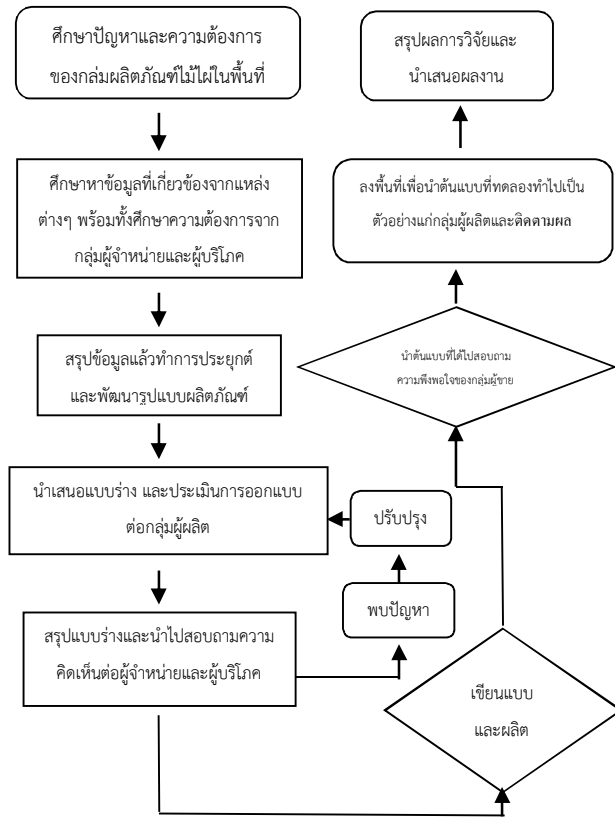
3.50-4.49 หมายถึง มาก

2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง น้อย

1.00-1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจง่าย ต่อกระบวนการ การออกแบบและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ผู้วิจัยได้ออกแบบภาพขั้นตอนการวิจัยไว้ดังนี้



รูปที่ 9 แสดงขั้นตอนการทำโครงการ

4. ผลการวิจัย

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 50 และเพศชายร้อยละ 50 มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 50 ปี ร้อยละ 45 ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 55 ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า

4.1 ศึกษาความต้องการของผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ใช้เป็นภาชนะใส่ของ พบว่า

4.1.1 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นภาชนะใส่ของ ประเภทกล่อง มีความต้องการสำหรับผู้บริโภคร้อยละ 50 รองลงมาเป็นผลิตภัณฑ์ตะกร้าใส่ของ, กระเป๋า ร้อยละ 25 ต่อมาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทชั้นโถกร้อยละ 20 และความต้องการต่ำสุดคือกระติ๊บข้าว ร้อยละ 5 ตามลำดับ

4.1.2 ผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน ผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการกับผู้บริโภคมากที่สุดคือ โคมไฟ ร้อยละ 55 อันดับที่สองคือ กรอบรูป ร้อยละ 30 อันดับที่สามคือ แจกัน ร้อยละ 10 อันดับสุดท้ายคือ โมบาย ร้อยละ 5

4.1.3 ผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ มีความต้องการของผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเป็นตู้ใส่ของ ร้อยละ 50 รองลงมาเป็นโต๊ะเก้าอี้ ร้อยละ 30 ที่สามคือ ชั้นวางของ ร้อยละ 15 และสุดท้ายคือโซฟา ร้อยละ 5

4.1.4 หาความต้องการของลักษณะการใช้งาน ผู้บริโภคส่วนใหญ่ต้องการของตกแต่งบ้าน ร้อยละ 50 รองลงมาเป็นใส่ของ ร้อยละ 25 สองอันดับนี้เป็นความต้องการส่วนใหญ่ที่ต้องการให้ผลิตภัณฑ์มีการใช้งานที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคโดยรวม

4.2 ศึกษาความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ทำการออกแบบ พบว่า

4.2.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ใช้เป็นภาชนะใส่ของ จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยร้อยละของกลุ่มผู้บริโภค ให้ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในรูปแบบผลิตภัณฑ์ภาชนะใส่ของประเภทกล่อง ร้อยละ 55

4.2.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่เป็นของตกแต่งบ้าน จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้บริโภค ร้อยละ 50 มีระดับความพึงพอใจในระดับ มาก

4.2.3 รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่เป็นผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยร้อยละของกลุ่มผู้บริโภค ร้อยละ 60 มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในผลิตภัณฑ์ตู้ใส่ของ

4.2.4 สีของผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยร้อยละของกลุ่มผู้บริโภค ร้อยละ 65 ชอบใช้สีธรรมชาติของไม้

4.3 ศึกษาความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ พบว่า

4.3.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่ใช้เป็นภาชนะใส่ของ ประเภทกล่อง

1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ มีความพึงพอใจจากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้บริโภคเท่ากับ 3.7



รูปที่ 12 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ตำบลลานกก



รูปที่ 13 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ตำบลลานกก

5. สรุปผลการวิจัย

5.1. ผลการสอบถามความพึงพอใจ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดย ผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ ที่กลุ่มผู้วิจัยออกแบบ ได้แก่ กล่องใส่ของ โคมไฟ และตุ้ใส่ของโดยแบ่งแยกเป็นด้านต่างๆ 8 ด้าน มีดังนี้

1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2. สีสนของผลิตภัณฑ์เหมาะสมความพึงพอใจในระดับมาก
3. ความสะดวกสบาย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
4. ขนาด/รูปร่าง/รูปทรง มีความเหมาะสม โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
5. ประโยชน์ใช้สอยมีความเหมาะสม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก

6. วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสม มีความพึงพอใจในระดับมาก

7. ความปลอดภัยในการใช้งาน มีความเหมาะสม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

8. การเคลื่อนย้าย,การขนส่ง มีความเหมาะสม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ ภาพโดยรวมของผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม มีรูปแบบที่แปลกใหม่เป็นการผสมผสานระหว่างความสวยงามและประโยชน์ใช้สอยได้อย่างลงตัว ผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้นดูกลมกลืนเข้ากับวัสดุร่วม

2. สีสนของผลิตภัณฑ์ ใช้สีธรรมชาติของไม้ ให้ความรู้สึกสบายตา ผ่อนคลายเวลาใช้งาน และเข้ากับห้องได้หลายแบบ

3. ความสะดวกสบาย ออกแบบและกำหนดขนาดส่วนโค้ง ส่วนเว้า ส่วนตรง ส่วนแคบของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้อย่างพอเหมาะทั้งร่างกายหรืออวัยวะของมนุษย์ที่ใช้ ก็จะทำให้เกิดความสะดวกสบายในการใช้การไม่เมื่อยหรือเกิดการล้า ในขณะที่ใช้ไปนานๆ ผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง

4. ขนาด/รูปร่าง/รูปทรง มีลักษณะของรูปแบบที่ดี น่าเป็นตัวเลือกของการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์

5. ประโยชน์ใช้สอย มีประโยชน์การใช้สอยที่หลากหลายหลาย เป็นการรวมผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้งานร่วมกับวัสดุอื่นได้ และมีการใช้งานที่สะดวกสบาย

6. วัสดุที่ใช้ กรรมวิธีการเลือกใช้วัสดุและวิธีผลิตได้หลายแบบใช้วัสดุที่นำกลับมาเวียนมาใช้ใหม่ได้

7. ความปลอดภัยในการใช้งาน ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานให้ผู้บริโภคมีความปลอดภัยมากที่สุด เพื่อที่จะไม่เกิดอันตราย

8. การเคลื่อนย้าย,การขนส่ง การขนส่งทางบกทางน้ำหรือทางอากาศต้องทำการบรรจุหีบห่อ ถึงจะทำให้

ผลิตภัณฑ์ไม่เกิดการเสียหายซ้ำชุด เพื่อให้ให้หีบห่อมีขนาดเล็กที่สุดสามารถบรรจุได้ในลังที่เป็นขนาดมาตรฐาน เพื่อการประหยัดค่าขนส่ง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ควรมีการศึกษาในเรื่องรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิมของเครื่องจักรสานไม้ไผ่ ที่มีซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและความเข้าใจในผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานไม้ไผ่

5.3.2 ควรมีการศึกษารวมวิธีในการผลิตและวัสดุอื่นๆ ที่นำมาใช้ร่วมกัน

6. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในโครงการนี้สามารถดำเนินมาได้ด้วยดีเนื่องมาจากการได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายอุตสาหกรรม โครงการโครงการงานอุตสาหกรรมสำหรับปริญญาตรี ประจำปี 2551

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] กลุ่มบัณฑิตเกษตรอาสา, “ไผ่และการปลูก,” กรุงเทพฯ, รุ่งเรืองสารนการพิมพ์, 2547.
- [2] นิรัช สุดสังข์, “การวิจัยออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม,” กรุงเทพฯ, โอเดียนสโตร์, 2548.
- [3] ราชาวดี งามสง่า, “อาชีพช่างจักสาน: งานหัตถกรรมพื้นบ้านที่พัฒนาเป็นอาชีพ,” กรุงเทพฯ, บริษัทต้นอ้อ จำกัด, 2535.
- [4] รัตนะ อุทัยผล, “หัตถกรรมประจำถิ่น,” กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู เอกสารการนิเทศการศึกษา, 2533.
- [5] วิบูลย์ ลีสุวรรณ, “เครื่องจักสานในประเทศไทย,” กรุงเทพฯ, โอเดียนสโตร์, 2542.
- [6] วิบูลย์ ลีสุวรรณ, “ศิลปหัตถกรรมไทย,” กรุงเทพฯ, ด้านสุทธการพิมพ์, 2542.
- [7] วิบูลย์ ลีสุวรรณ, “มรดกวัฒนธรรมพื้นบ้าน,” กรุงเทพฯ, โอเดียนสโตร์, 2542.
- [8] วรณี สหสมโชค, “ออกแบบเฟอร์นิเจอร์,” กรุงเทพฯ, สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น), 2549.

[9] อุดมศักดิ์ สาริบุตร, “ออกแบบเฟอร์นิเจอร์,” กรุงเทพฯ, โอเดียนสโตร์. 2550.